

T. İ. P.

1 / 1

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ

T U Z U Ğ U

AVUKAT
NEBİL VARUÇ

Doğuş Ltd. Şirketi Matbaası

A N K A R A — 1 9 6 1

Kuruluş :

Madde 1 — Türkiye İşçi Partisi Cemiyetler Kanununa göre kurulmuş siyasi bir topluluktur. Merkezi şimdilik İstanbul'dadır. Parti merkezi, Merkez İcra Komitesinin kararı ile Ankara'ya nakledilebilir.

Madde 2 — Partinin maksadı : Programında yazılı esasları gerçekleştirmek ve ezclimle Türk vatandaşlarını tam bir refaha kavuşturacak; sosyal güvenliğini sağlayacak, dünya çapında tarihi vazifesini tam bir serbesti içinde ifaya imkân verecek, halkın kendi iradesile kendi kendini hiç bir kayıttan ve şarta bağılı olmaksızın idare etmesini temin edecek ve bilhassa hiçbir şahıs, sınıf, zümre, hizip veya teşekkülün kanun üstüne çıkabilmesine izin vermeyecek; her türlü mevzuatı tesis ve tatbik etmek için kanunun verdiği haklar ve tüzüğünün hükümleri dairesinde çalışmaktadır.

Üyeler :

Madde 3 — İktisadi ve içtimai durumu her ne olursa olsun demokratça düşünüş sistemine bağılı bütün aydınlarla, bilhassa işçi, köylü, memur ve sanatkâr, esnaf ve küçük tüccarların, hayat ve menfaat beraberliğini temsil eden partimiz üyeliği, kadın ve erkek bütün vatandaşlara açıktır.

Madde 4 — Türkiye İşçi Partisine üye olabilmek için :

- 18 yaşını bitirmiş olmak,
- Parti programındaki prensipleri benimsemiş ve bu yolda çalışmayı, verilecek parti vazifelerini yapmayı taahhüt etmiş olmak,
- Cumhuriyet kanunlarına göre vatandaşlık sıfatını ve medeni haklara sahip bulunmak,
- İki partili üye tarafından yazılı ile takdim edilmiş olmak,
- En az ayda 200 kuruş ve en çok yılda 120 lirayı geçmemek üzere bir aidat vermeyi taahhüt etmiş olmak,
- Aynı zamanda diğer her hangi bir siyasi partiye mensup olmamak lazımdır.

Madde 5 — Partiye girme müracaatları ilçe başkanlarına yapılır. Her hangi bir sebeple kaydı yapılmayan tıfrazı İl İdare Kurulunca tefkik ve katı karara bağlanır. Partiden çıkış, istifa veya ihraç ile olur.

Madde 6 — Parti teşkilâtı şunlardır :

- Büyük Kongre,
- Parti Meclisi,
- Parti Merkez İcra Komitesi,
- Parti Meclis Grubu,
- Merkez Haysiyet Divanı ve İl Haysiyet Divanları,
- İlçe ve İl Kongreleri,
- İlçe ve İl İdare Kurulları.

Madde 7 — Parti teşkilâtı olmayan yerlerde veya idare Kurullarının toptan çekilmesi ve yedek de bulunmaması suretiyle inhihâl eden teşekküllerde, bir üst kademe tarafından muvakkat idare kurulları kurulur. İnhihâl eden kuruldan çekilmemiş olanlar muvakkat kurula dahil olurlar. Muvakkat İdare Kurulları, İdare Kurulları hak ve vazifelerine sahiptirler.

Parti Genel Başkanı :

Madde 8 — Genel Başkan Partiyi temsil eder. Parti Meclisi ile Merkez İcra Komitesinin tabii Reisi'dir. Parti namına söz söylemek Genel Başkanın aittir. Gerekirse kendisini ilgilendiren işler için Parti Meclisi üyelerinden birini tevkil eder. Parti Genel Başkanı Cumhurbaşkanlığına seçilmişse partiden çekilmiş sayılır.

Başkanlık inhihâl ettiği takdirde Parti Meclisi normal Büyük Kongreye kadar, üyelerinden birine gizli oyla Genel Başkanlık görevini tevdi eder.

Parti Meclisi :

Madde 9 — Parti Meclisi Büyük Kongreden sonra en büyük organ olup, Partinin bütün faaliyetlerinin âmir ve mes'ulüdür. Parti Meclisi Büyük Kongrenin toplandığı zamanlarda Büyük Kongre selâhiyetini haizdir. Parti Meclisi; en az 120 kişiden kurulur. Parti eski Genel Başkanları, İl İdare Kurulları ve Haysiyet Divanları Başkanları, Parti Grupları Başkanları, Parti Meclisinin tabii üyeleridir. Bu tabii üyelerin iki m's-li miktarında üye Büyük Kongre delegeleri arasından gizli oyla seçilir. Bunların en az yarısının işçi olması şarttır.

Parti Meclisi en az altı ayda bir toplanır, İcabında Parti Genel Başkanı veya Merkez İcra Komitesinin kararı ile fevkalâde toplantıya çağrılabilir.

Parti Meclisinin içtima nisabı tam adedinin 1/3 dür. Bu toplantıda hazır bulunanların mutlak ekseriyeti ile karar verilir. Parti Meclisi kendi üyeleri arasında bir Genel Sekreterle 19 üyeden mürekkep merkez İcra Komitesini seçer.

Parti Merkez İcra Komitesi ve Genel Sekreter Parti Meclisine karşı sorumludur. Parti Meclisi Merkez İcra Komitesi üyeleriyle Genel Sekreteri dilediği zaman değiştirebilir.

Merkez İcra Komitesi :

Madde 10 — Merkez İcra Komitesi Parti Meclisinin toplu bulunmadığı zamanlarda Partiyi idare eder. Büyük Kongre ve Parti Meclisi kararlarını Genel Sekreteri vasıtasıyla yürütür.

Haysiyet Divanları :

Madde 11 — Merkez Haysiyet Divanı Büyük Kongre tarafından seçilecek 7 asil ve 7 yedek üyeden mürekkeptir. Bu Divan Reisini kendi arasından seçer, Merkez Haysiyet Divanının vazife ve selâhiyetleri şunlardır :

a) İl Haysiyet Divanlarının kararlarını itirazen tetkik etmek;

b) İl İdare Kurulları Üyeleri hakkında Merkez İcra Komitesince alınan inzibati kararlar üzerinde cezai hükümleri tayin etmektedir

Bu cezai hükümler şunlardır :

a) İstifaya davet,

b) Bir yıl müddetle parti faaliyetlerinden iştiraktan men etmek,

c) Partiden ihraç etmek.

Merkez Haysiyet Divanının kararları katidir. Yalnız ihraç kararına karşı Büyük Kongreye itiraz edebilir.

Madde 12 — İl Haysiyet Divanı : İl Kongresince seçilen 5 asıl ve 5 yedek üyeden teşekkül eder. Reisini kendi arasından seçer. İl Haysiyet Divanının verebileceği cezalar şunlardır :

a) İhtar,

b) İstifaya davet,

c) Altı ay parti faaliyetlerinden uzak tutmak.

Son iki cezaya itiraz olunabilir. İhraç cezasına gerektiren hallerde evrak Merkez Haysiyet Divanına gönderilir.

Kongreler :

Madde 13 — İl ve İlçe Kongreleri yılda bir, Büyük Kongre iki yılda toplanır. Kongrelerin normal toplantı zamanı Ağustos iptidasında başlar, Ocak ayının sonuna kadar devam eder.

İlçe Kongresinin fevkalâde toplantısı semt temsilcilerinin 1/5 inin teklifi üzerine veya İlçe İdare Kurulunun re'sen kararı ile yapılabilir. Ancak İlçe Kurulunun bu kararı İl İdare Kuruluna bildirmesi üzerine İl İdare Kurulu, İl Başkanının hazır bulunacağı bir toplantıda fevkalâde Kongre toplantısı hususundaki kararın bir daha müzakeresini İlçe İdare Kurulundan istiyebilir.

İl fevkalâde kongreleri İl kongresi delegelerinin 1/5 inin talebi veya İl İdare Kurulunun kararı ile toplanır.

Büyük Kongre Parti Genel Başkanının veya Merkez İcra Komitesinin veya Mevcut İl İdare Kurullarının 1/3 ünin veya Genel Kongre delegelerinin 1/5 inin talebi ile fevkalâde toplantıya çağrılır.

Toplantıya davet Cemiyetler Kanununun 19, 20 ve 21 maddelerine göre yapılır ve aynı Kanunun 24 üncü maddesi gereğince müzakere ve karar zabıtnameleri tutulur.

Büyük Kongre, Parti Genel Başkanı tarafından 5 nci madde hükümleri dairesinde açılır. Parti Programı veya Parti Programının tadilî hesaplarının tetkiki, bütçesinin tadilî, Partinin feshi hususlarında karar vermek yetkisi Büyük Kongreye münhasırdır.

Madde 14 — İlçelerde üyeler oturdukları mahallere veya çalıştıkları yerlere göre ayrı ayrı listelere kaydolurlar. Her listeye kayıtlı üye adedi 100 kişiyi geçemez. İlçe İdare Kurulu bu listede yazılı üyelere birini semt temsilcisi olarak seçer. Bu seçim İlçe binasında levhaya ilân suretiyle ilân olunur. Bu seçime 15 gün içinde itiraz edildiği takdirde ihtilâf İl Haysiyet Divanınca kesin olarak karara bağlanır. İlçe Kongreleri bu semt temsilcilerinden teşekkül eder. Ancak bu suretle seçilen semt temsilcileri 150 kişiden az olduğu takdirde her listeden birer veya lüzumu kadar daha üye alınmak suretiyle semt temsilcilerinin adedi 150 kişiyi aşkarılır.

İl Kongreleri, İlçe Kongreleri semt temsilcilerinden 1/3 i kadar o kongrede seçilen delegelerden seçilir.

Madde 15 — Kongreler, kendi idare kurullarının başkanları veya idare kurulunun çekilmesi takdirinde üst kademe idare kurulunca memur edilecek bir üye tarafından yoklama yapıldıktan sonra, üyelerin en az 1/3 i ile açılır. 1/3 nisbetinde üye bulunmazsa toplantı ertesi güne bırakılır. Ve mevcut üye ile açılır. Bundan sonra bir başkan, iki ikinci başkan ve lüzumu kadar sekreter seçilir.

Madde 16 — Büyük Kongre Parti Genel Başkanını ve Merkez Haysiyet Divanını, Parti Meclisini seçer.

Madde 17 — Her kongrenin gündemi kendi kademesi idare kurulları tarafından tesbit olunur. Normal kongrelerde bu gündem kongre kararı ile tadilî edilebilir. Kongreler işlerini kolaylaştırmak için lüzum gördükleri miktarda komisyon seçerler.

Madde 18 — İlk önce idare kurulunun yıllık raporu okunur. Rapor ve idare kurulunun hesap vaziyeti hakkında müzakere ve karar verilmenden seçim yapılamaz. Aksi halde muamele yapılmamış sayılır.

Madde 19 — Kongreler kendi kademelerindeki bütün parti işlerinin yapılmasını incelemek ve bu hususlarda karara varmak ve partiyi alâkadar eden bütün hususlar hakkında konuşmalar yapmak selâhiyetine haizdirler.

Kongrelerde idare kurullarına seçilen üyelerin hüviyetleriyle Ana tüzükte yapılacak değişiklikler bir hafta içinde o yerin en büyük mülkiye amirine bildirilir.

İlçe ve İl Kongrelerinin kararları tamim, büyük kongre kararları ise broşür neşri veya bir gazetede ilân suretiyle bildirilir.

Madde 20 — İdare Kurulları ilk toplantılarda gizli oyla kendi aralarında bir Başkan, bir ikinci Başkan, bir Muhasip ve Sekreter seçerler ve eski idare kurulundan işi devir alırlar.

Başkan : İdare Kurulunu temsil eder. Bu sıfatla parti teşkilât kademeleri ve mahallindeki hükümet vesair müesseseler temsilcileri ile temas eder yazılan kâğıtları hesap işlerine muhasebeci üye ile kademeler arasındaki yazışmalarda sekreter üye ile birlikte imza eder.

İkinci Başkan - Başkanın yardımcısıdır. Kendisinin ve receği işlere bakar. Başkan bulunmadığı zaman onun görevini yapar ve onun yerine kâğıtları imza eder.

Muhasip üye : Kurulun hesap işlerine bakar Kanun tüzük ve talimat gereğince lâzım gelen muhasebe defterlerini tutar. Sarfiyatın kurul kararına uymasından Başkanla birlikte sorumludur. Aidatı muniazaman tahsil etmek başka gelir bulmak imkânlarını kurula teklif ve kademenin mali vaziyeti hakkında kurulu tenvir eder.

Sekreter : Kanun, tüzük ve talimat dairesinde gereken defterlerle ilçe de üye kütük ve listelerini ve öteki kademelerde idare kurulu zabıtlarını tutar, kararlarını yazar ve imza ettirir, dosyaları Başkanla birlikte muhafaza eder.

Vazifelliler, kurulun para, eşya defter, dosya ve evrakından korunmasından, merkez İcra Komitesince yapılacak talimatnamede görevlerini tamam olarak yapılmasında birinci derecede sorumludur.

Madde 21 — İdare kurulları çoğunlukla ve en az haftada bir toplanırlar. Aksine karar verilmedikçe müzakerelerinde kurul üyelerinden başkası bulunmaz. Kararlarını konuşma nisabının çoğunluğu ile verirler. Mazereti olmadığı halde belirli üç toplantıya gelmeyen üye istifa etmiş sayılır.

Madde 22 — İdare kurullarının müddetleri müteakip kongrelerine kadar devam eder. Bu müddet içinde vefat, istifa vesair bir sebeple kuruldan ayrılanların yerine en fazla oy alan yedek üye getirilir.

Madde 23 — Her İdare Kurulu kendisine bağlı her mertebeden idare kurullarının defterleri, hesapları, iç ve dış her nevi parti faaliyetleri hakkında gerek kendi, gerek görevlendireceği partililer vasıtasıyla teftiş ve murakabe selâhiyetine haizdirler. Teftiş neticesinde kanun, tüzük ve talimat hükümlerine göre, defter, zabıt vesaire bulunmadığı görülürse bunların temin için gerekli tedbirleri aldırır. Teftiş edilen kurulun muamelelerinde yolsuzluk veya durumunda parti menfaatlerine aykırılık görülür ve tahkikatın selâmeti icap ettirirse kurula kısmen veya tamamen isten el çekirilmesine ilçe ve iller için merkez icra komitesince karar verilir. Pek acele hallerde derhal merkez icra komitesinin tasvibini almak şartıyla ilk idare kurulu geçici olarak bu selâhiyeti kullanabilir. İsten el çekilme Parti içindeki bütün vazifellere de teminli edilebilir.

Mali Hükümler :

Madde 24 — Partinin gelirleri :

a) Parti üyelerinden yılda 24 liradan az olmamak ve 120 lirayı geçmemek üzere alınacak yardım paralarından,

b) Partiye yapılacak bağışlardan,

c) Piyango, temsil, konser müsamereler, balo, güreş, koşu, gezi ve buna mümasil müsabaka ve eğlenceler tertibi suretiyle elde edilecek paradan,

ç) Takvim, rozet, hüviyet varakaları hasilâtından,

d) Bir defaya mahsus olmak üzere Ankara'da ve diğer illerde görülmüş mahallerde yaptırılacak binalar için alınacak bağışlardan ibarettir.

Madde 25 — İlçe ve İl gelirlerinden ne nisbettteki miktarın üst kademeğe verileceği her yıl merkez icra komitesince tesbit ve tamim olunur.

Madde 26 — Piyango ancak parti Meclisinin müsaadesiyle yapılabilir. Müsaade takdirinde o ilin hudutları dahilinde münhasırdır. Temsil, Konser müsamereler, balo, güreş, koşu, gezi ve buna benzer müsabaka ve eğlenceler tertibi İl İdare kurulunun müsaadesiyle ve onun murakabesi altında yapılır.

Takvim; rozet, hüviyet varakaları yaptırılması ve satırılması münhasıran merkez icra komitesine aittir. Lüzumu takdirinde kılıç, kâğıt, defter ve emsali hazırlattırılıp bedelli mukabilinde teşkilâta dağıtılmak münhasıran merkez idare icra komitesine aittir.

Madde 27 — Parti paraları banka olan yerlerde bankalarda durur. İl İdare kurulu Başkan ve Muhasip üyelerinin çift imzaları ile çekilir.

500 liraya kadar olan masraf, sonradan kurulun kararı alınmak üzere Başkan ve muhasip üye tarafından birlikte yapılabilir. 500 liradan fazla masrafın kurul kararı ile yapılması lâzımdır.

İl İdare kurulu Başkan ve üyeleri kademelerinin masraflarından ve borçlarından partinin mevcut parasının, defterlerinin; vesair eşyasının muhafazasından partiye karşı müteselsilen mes'uldürler.

Madde 28 — Merkez İcra Komitesi partinin maksadına hadim olacak gayrimenkulü iktisaba, devir ve ferağa selâhiyetlidir. Merkez İcra Komitesi Parti maksadına medar olmak üzere istikraz akit ve bu selâhiyetini İl İdare kuruluna teşkil edebilir.

Madde 29 — İdare Kurulları Merkez İcra Komitesi tarafından yapılacak muhasebe talimatnamesi dairesinde hareket edeceklerdir.

Madde 30 — Cümlesi Türk vatandaşı olan parti kurucularının isim; meslek, ve oturdukları yer aşağıda yazılıdır. Bu

kurucular heyeti parti üyeleri adedinin 120'ye varmasına kadar Merkez İcra Komitesi ve Parti Meclisi selâhiyetine haiz oldukları gibi ilk büyük kongrenin akdine kadar da büyük kongre sıfat ve selâhiyetine sahiptirler.

Madde 31 — Parti tüzüğü Büyük kongrede hazır bulunanların 1/3 ekseriyeti ile değiştirilebilir. Ancak ilk genel kongre toplanuncaya kadar kaç azadan teşekkül ederse etsin Merkez İcra Komitesi tüzükte gerekli gördüğü tadilleri yapabilir.

Madde 32 — Partinin feshine 2/3 ekseriyetle büyük kongre karar verebilir. Bu takdirde partinin malları Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonuna veya ona halef olan teşekküle ve bu birlik mevcut degilde İstanbul İşçi Hastahanesine terkolunur.

Kurucular :

Madde 34 — Türkiye İşçi Partisi kurucuları şunlardır :

1 — Kemal Türkler, Himmet, 1926 Denizli, Sendikacı, Çağaloğlu Nuruosmaniye Cad. No. 38 İstanbul, T. C.

2 — Avni Erakalın, Abdurrahman, 1341, İstanbul, Sendikacı, Nişantaşı Baytar Ahmet Efendi Sokak No. 69 İstanbul, T. C.

3 — Şaban Yıldız, Abdurrahman, 1333, Naslıç, Sendikacı, Edirnekapı Salma Tomruk Cad. No. 106, İstanbul T.C.

4 — İbrahim Güzelece, İsmail, 1338, İstanbul, Sendikacı, Taşkasap Nevbahar Mahallesi Darıüşşifa Sokak No. 38 Öğüzler Ap. Kat 2 İstanbul, T. C.

5 — Ahmet Müşü, Abdülveli, 1926, Gediz, Sendikacı, Beşiktaş Valdeçeşme Kassambaşı Sokak No. 8, İstanbul, T. C.

6 — Rıza Kuas, İsa, 1926, Kocaeli - Hendek, Sendikacı, Samatya Bestekar Hakkı Bey Sokak No. 11, İstanbul, T. C.

7 — Kemal Nebioğlu, 1926, Pazar, Cemal, Sendikacı, Şişli Perikan Sokak, No. 5 Kat 2 İstanbul, T. C.

8 — Hüseyin Uslubaş, Banber, 1331, Drama, Sendikacı, Beşiktaş İhlamur Fulya Dere Sokak No. 3, İstanbul, T. C.

9 — Saffet Göksüzöğlü, Osman, 1928 Giresun, Sendikacı, Mecidiyeköy Oya Sokak No. 14, İstanbul, T. C.

10 — Salih Özkarabay, Bayram, 1321, Van, Sendikacı, Sultanahmet Şifa Hanımı Yeğen Sokak No. 16 İstanbul, T. C.

11 — İbrahim Denizcier, Ahmet, İstanbul, 1339, Sendikacı Mecidiyeköy Saatçı Bayırı Yokuşu No. 14 İstanbul, T. C.

12 — Adnan Arkın, Mehmet 1327, İstanbul, Sendikacı, Şehzadebaşı, Bozdoğan Kemerü Süleymaniye Caddesi No. 3-2 T. C.